

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



**ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:  
ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ**

Збірник матеріалів

І Всеукраїнської науково-практичної конференції

12 грудня 2025 року

Київ 2025

**Організаційний комітет:**

- Голова** Тетяна Марена, в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;
- Заступник голови** Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету, доктор економічних наук, професор;
- Члени оргкомітету:** Вікторія ГРИГОР'ЄВА, завідувач кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент;  
Юлія КАМАРДІНА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент;  
Аліна НАДЕЖДЕНКО, доцент кафедри права, кандидат наук з державного управління;  
Анна ПОЛІТОВА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент;  
Юлія КОВЕЙНО, доцент кафедри права, доктор філософії;  
Галина ТИХОМИРОВА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 5 від 24.12.25 р.)

П 68 Права людини в умовах воєнного стану: прикладний аспект: зб. матеріалів I Всеукр. наук.-практ. онлайн конф., м. Київ, 12 груд. 2025 р. / за заг. ред. Т. В. Марени.– Київ : МДУ, 2025.– 201 с.

Збірник містить матеріали I Всеукраїнської науково-практичної онлайн конференції «Права людини в умовах воєнного стану: прикладний аспект», яка відбулася 12 грудня 2025 року в Маріупольському державному університеті. Посвідчення №611 про реєстрацію проведення заходу від 11 вересня 2025 р. в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ)).

У матеріалах висвітлюються особливості реалізації прав людини в умовах воєнного стану за напрямками: права людини крізь призму сучасних викликів і загроз; міжнародні стандарти та практика Європейського суду з прав людини щодо воєнних конфліктів; кліматична справедливість та права майбутніх поколінь.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться проблемами реалізації та захисту прав людини в умовах воєнного стану в Україні.

У збірнику максимально точно відображається авторська орфографія та пунктуація. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.



Маріупольський  
університет



АСОЦІАЦІЯ  
ПРАВНИКІВ  
УКРАЇНИ  
UKRAINIAN BAR  
ASSOCIATION



Маріуполь



Омбудсман України  
Ombudsman of Ukraine



**Маріупольський державний університет  
Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної  
академії наук України  
Регіональне представництво Уповноваженого Верховного Ради  
України з прав людини  
в Донецькій і Луганській областях  
Відділення Асоціації правників України в Донецькій області  
Благодійна організація «Благодійний фонд «ЯМаріуполь»  
Благодійна організація "Благодійний фонд "Право на Захист", яка є  
виконавчим партнером Управління Верховного Комісара з питань  
біженців ООН  
Комунальний заклад позашкільної освіти  
"Київська Мала академія наук учнівської молоді"**

**ПРОГРАМА**  
**I Всеукраїнської науково-практичної онлайн конференції**  
**«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ»**  
**12 грудня 2025 року**

**Тематичні напрямки роботи конференції:**

- 1. Права людини крізь призму сучасних викликів і загроз.**
- 2. Міжнародні стандарти та практика Європейського суду з прав людини щодо воєнних конфліктів.**
- 3. Кліматична справедливість та права майбутніх поколінь.**

**План роботи конференції:**

- 11:00 – 11:30 Відкриття конференції, вітальне слово  
11:30 – 13:40 Засідання відкритої дискусійної панелі  
14:00 – 15:00 Підведення підсумків, закриття конференції

**Регламент роботи**

**Вітальне слово** – до 10 хвилин

**Доповідь** – до 15 хвилин.

**Виступ у дискусії** – до 5 хвилин.

**Робочі мови конференції:** українська, англійська.

***Модератор:***

**Григор'єва Вікторія** к.ю.н., доцент, завідувач кафедри права, Голова ради Відділення Асоціації правників України в Донецькій області

**Камардіна Юлія Вікторівна** к.ю.н, доцент, доцент кафедри права Маріупольського державного університету

**Вітання**

**ДЕМИДОВА Юлія Олексіївна** проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики Маріупольського державного університету

**КАЛІНІНА Світлана Петрівна**, д.е.н., професор, декан економіко-правового факультету Маріупольського державного університету

**МИХАЛЬОВ Дмитро Олександрович** Представник Уповноваженого Верховного Ради України з прав людини в Донецькій і Луганській областях

**КАМІНСЬКА Наталія Василівна**, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу міжнародного права та права Європейського Союзу Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України

**КОТ Тетяна**, завідувачка відділення філософії та суспільствознавства, керівниця секції «Правознавство», керівниця гуртка-методистка, Відмінник столичної освіти

## Доповіді

**Малишева Наталія Рафаелівна**, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, завідувач відділом проблем аграрного, земельного, екологічного та космічного права Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України

ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: МЕЖІ ОБМЕЖЕННЯ ТА НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ПРОЗОРОСТІ

**Савенко Назарій**, Головний спеціаліст Відділу сприяння роботи регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ

**Дресвяннікова Віолета**, юрист центру підтримки та допомоги переселенцям ЯМариуполь у м. Запоріжжя

ЮРИДИЧНІ ТА ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІ ЗІ СТАТУСОМ ВПО

**Шамара Роман**, юрист Благодійної організації «Благодійний фонд «Право на Захист», яка є виконавчим партнером Управління Верховного Комісара з питань біженців ООН

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК БЕЗГРОМАДЯНСТВА ТА ВІЙНИ: ЯК ВІЙНА ВПЛИВАЄ НА ПОШИРЕННЯ БЕЗГРОМАДЯНСТВА ТА ДОСТУП ДО РЕАЛІЗАЦІЇ БАЗОВИХ ПРАВ

**Ковейно Юлія**, доктор філософії, доцент кафедри права Маріупольського державного університету, м. Київ, Академічний координатор проєкту Erasmus plus programme Climate justice living lab

КЛІМАТИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

**Стоянова Анастасія**, вихованка відділення філософії та суспільствознавства КЗПО "Київська Мала академія наук учнівської молоді", учениця 11 класу ТОВ «ЦЕНТР ОСВІТИ «ОПТИМА».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

## ЗМІСТ

<b>СЕКЦІЯ 1: ПРАВА ЛЮДИНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ</b> .....	10
<i>Аксенова А.О., Ковбан А.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ПЕРЕГОВОРІВ: СТРАТЕГІЇ, ТАКТИКИ ТА ШЛЯХИ ДОСЯГНЕННЯ КОНСЕНСУСУ .....	10
<i>Андрущак Д.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ЖІНОК В УКРАЇНІ .....	12
<i>Бершадська К.</i> ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ДОСВІД ЄС ТА УКРАЇНИ .....	14
<i>Белоусенко К.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ КОЛЕКТИВНИХ ДОГОВОРІВ ТА УГОД .....	16
<i>Бундак О.А.</i> ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА СВОБОДА СЛОВА: МЕЖІ ДОПУСТИМОГО ПІД ЧАС ЗОВНІШНЬОЇ АГРЕСІЇ .....	18
<i>Бунич Д.І.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУДОВО-ПОЧЕРКОЗНАВЧИХ ЕКСПЕРТИЗ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ .....	24
<i>Галушко І.В.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ВРЯДУВАННЯ У ВІДБУДОВІ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАД .....	27
<i>Гловюк І.В.</i> ДЕЯКІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПРОФЕСІЙНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ ПРИ ОСКАРЖЕННІ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ .....	29
<i>Гончаров М.В.</i> ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЖЕРЕЛ ЗАГРОЗ ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ .....	31
<i>Нонcharov A. V.</i> SOME ASPECTS OF RESEARCH ON THE HUMAN RIGHT TO SOCIAL PROTECTION .....	35
<i>Дацюк Т.К.</i> РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПІДТРИМЦІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ УМОВАХ ВІЙНИ .....	38
<i>Демиденко В.О.</i> ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВНОГО ТА МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО НИЗЬКОЇ ВОЄННОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ .....	41
<i>Дере Я.</i> ЗЛОЧИН АГРЕСІЇ ЯК ПЕРШОПРИЧИНА МАСОВИХ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ: РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНОГО ТРИБУНАЛУ .....	44
<i>Дзигар Д.С.</i> ДИРЕКТИВА ЄС ПРО ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ПРАВ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ З УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ .....	46
<i>Дунаєва Т.Є.</i> ПРАВА ЛЮДИНИ І КРИМІНАЛЬНА ПРОЦЕСУАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО ПРІОРИТЕЗАЦІЇ КОРУПЦІЙНИХ ТА ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ .....	50
<i>Єрмакова К., Драна Д.С.</i> ЗАХИСТ ПРАВ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ В ПЕРІОД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ .....	52
<i>Заїка Ю.О.</i> ЗАХИСТ СПАДКОВИХ ПРАВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ РЕКОДИФІКАЦІЇ .....	54
<i>Золотий А.Б., Марценко Н.С.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ПРИВАТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ РЕЄСТРАЦІЇ В'ЇЗДУ/ВИЇЗДУ (EES) .....	56
<i>Зудова В.О.</i> ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД .....	59
<i>Каратуманова А.А.</i> КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ЯК ГАРАНТІЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ОСОБИ .....	61
<i>Касумова А.О., Драна Д.С.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ТА АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ .....	64

<b>Касумова А.О., Драна Д.С.</b> ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ТА ЗАХИСТ ПРАВ УЧАСНИКІВ СПРАВИ .....	67
<b>Кащина І.С.</b> ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У СФЕРІ ПРАЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: МЕХАНІЗМИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАХИСТУ .....	69
<b>Князькова Л.М.</b> СТУДЕНТСЬКИЙ ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ЯК ФОРМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ .....	72
<b>Козут І.А.</b> НЕВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ДО ЄРДР ЯК СИСТЕМНА ПРОБЛЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ .....	75
<b>Луньова А., Драна Д.С.</b> ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ: АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ .....	78
<b>Луценко Ю.В.</b> ДО ПРОБЛЕМ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ .....	80
<b>Магац В.М., Ковбан А.В.</b> ОСОБЛИВОСТІ ВИДІВ ТРУДОВИХ ДОГОВОРІВ .....	85
<b>Надежденко А.О.</b> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ .....	87
<b>Негру В.І.</b> ВИКЛИКИ ЮРИСДИКЦІЇ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД .....	90
<b>Нирка О.Б., Драна Д.С.</b> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: БАЛАНС МІЖ БЕЗПЕКОЮ ТА СВОБОДОЮ ПІДПРИЄМНИЦТВА .....	93
<b>Нирка О.Б., Драна Д.С.</b> ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ РИЗИКИ .....	95
<b>Одуденко Д.С.</b> ІНФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ ПІД ЧАС ВІЙНИ .....	97
<b>Orlov V.A.</b> TERRITORIALE GEMEINDEN ALS SCHLÜSSEL-AKTEURE BEI DER GEWÄHRLEISTUNG DER RECHTE VON VERTRIEBENEN PERSONEN BEI DER RÜCKKEHR AUS DER EU .....	100
<b>Павленко Р.В.</b> ОКРЕМІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА МАРОДЕРСТВО .....	103
<b>Паркер М.О.</b> ГУМАНІЗАЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТАТТЯМИ 336, 407, 408 ККУ ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ .....	105
<b>Приходько А.В.</b> ПОТОЧНІ ВИКЛИКИ ПРАВАМ УКРАЇНСЬКИХ МОРЯКІВ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ .....	108
<b>Пучка О.С.</b> ПРАВА ЛЮДИНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ .....	112
<b>Саврак П.С.</b> МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ГАРАНТУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ: ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ .....	114
<b>Салагуб Л.І.</b> ПРАВО НА ДОСТУП ДО “EDUCATIONAL MAINSTREAM” ЗАВДЯКИ ІСТОРИКУ ТА ПРОВІДНОМУ ФАХІВЦЮ ПО РОБОТІЗ АСПІРАНТАМИ В ОДНІЙ ОСОБІ .....	117
<b>Самохіна Д.Р.</b> ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ЯК СУБ’ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД .....	120
<b>Сахно А.П., Ткачук В.С.</b> АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ .....	122
<b>Сідоренко Ю.М.</b> ДОКТРИНАЛЬНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ДЕПОРТАЦІЇ ЕТНИЧНИХ ГРУП .....	124
<b>Славко А.С.</b> ПРАВО НА ПРАВДУ В ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ТРИБУНАЛУ ДЛЯ КОЛИШНЬОЇ ЮГОСЛАВІЇ .....	128

<b>Сніжко С.В.</b> ПРАВА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ГАРАНТІЇ, ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ .....	131
<b>Тицька Я.О.</b> ЕВОЛЮЦІЯ ГЛОБАЛЬНИХ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ ПРАВОВОГО ПРОСВІТНИЦТВА .....	133
<b>Товпига К.В.</b> НАДУРОЧНІ РОБОТИ: ПРАВОВІ МЕЖІ ЗАЛУЧЕННЯ ТА КОМПЕНСАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ В УКРАЇНІ ТА МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ .....	136
<b>Цикура Д.В.</b> ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ .....	138
<b>Чорний Д.Д.</b> РОЗВИТОК АЛЬТЕРНАТИВНИХ МЕТОДІВ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ .....	140
<b>СЕКЦІЯ 2: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ .....</b>	<b>143</b>
<b>Бабін Б.В.</b> ПРАВА ЛЮДИНИ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ПЕРСПЕКТИВА МІЖНАРОДНОЇ КРИМСЬКОЇ ПЛАТФОРМИ .....	143
<b>Бакай І.А.</b> ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПРАКТИКА ЄСПЛ ЩОДО ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ЗА ЗРУЙНОВАНЕ МАЙНО .....	145
<b>Видрич К.</b> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН ОБ'ЄДНАНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ В УМОВАХ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ .....	147
<b>Горбатенко В.С.</b> ВІДСТУП УКРАЇНИ ВІД ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КОНВЕНЦІЄЮ З ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОГЛЯД ПРАКТИКИ ЄСПЛ .....	150
<b>Кожухова О.Т.</b> ПРАВО НА ЖИТТЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: СТАНДАРТИ ЄСПЛ .....	153
<b>Линник Т.В.</b> СУЧАСНІ ПРАВОВІ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА .....	155
<b>Політова А.С.</b> ГЕНОЦИД ЯК ЗЛОЧИН ЗА ЕТНІЧНОЮ, НАЦІОНАЛЬНОЮ, РАСОВОЮ ЧИ РЕЛІГІЙНОЮ ОЗНАКОЮ: СУЧАСНИЙ СТАН В УКРАЇНІ .....	159
<b>Савенко Н.І.</b> ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ .....	163
<b>Юсупов В.А., Ченшова Н.В., Величко Д.М.</b> МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ У ЗБРОЙНОМУ КОНФЛІКТІ .....	165
<b>СЕКЦІЯ 3: КЛІМАТИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА ПРАВА МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ .....</b>	<b>169</b>
<b>Гафткович Р.</b> ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ У ПОЛІЦЕЙСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ .....	169
<b>Григор'єва В.В., Григор'єва А.</b> ЗАХИСТ ПРАВ ТВАРИН В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ .....	170
<b>Єрмакова К., Драна Д.С.</b> КЛІМАТИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ДЕРЖАВІ, ЩО ВОЮЄ: ВИКЛИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ .....	173
<b>Іващенко В.О.</b> ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВА ГРОМАДЯН ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ .....	175
<b>Камардіна Ю.В.</b> ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА НЕРІВНІСТЬ ДОСТУПУ ДО ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ МІЖ КРАЇНАМИ ТА СОЦІАЛЬНИМИ ГРУПАМИ .....	177
<b>Камінська Н.</b> БЕЗПЕКОВА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВА ПРАВОНАХОДИМОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ .....	180
<b>Ковейно Ю.В.</b> КЛІМАТИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ .....	183

<b>Малишева Н.Р.</b> ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: МЕЖІ ОБМЕЖЕННЯ ТА НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ПРОЗОРОСТІ .....	186
<b>Петрик І.В.</b> CLIMATE FINANCE VULNERABILITY INDEX ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ КЛІМАТИЧНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ ВРАЗЛИВОСТІ КРАЇН .....	188
<b>Ренко Д.І.</b> ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВ У КОНТЕКСТІ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН: ПРАВОВИЙ ТА ЕТИЧНИЙ АСПЕКТИ.....	192
<b>Шамсутдінов О.В.</b> КРИМІНАЛІЗАЦІЯ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ ІНВАЗІЙНИХ ЧУЖОРІДНИХ ВИДІВ .....	194
<b>Шебаніц В.Ф.</b> СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛІМАТИЧНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ .....	198

**Магац В.М.,**

Студентка 2 курсу, спеціальності 081 Право,  
інституту права та безпеки  
Одеський державний університет внутрішніх справ

**Ковбан А.В.,**

к.ю.н., доцент,  
адоцент кафедри цивільних правових дисциплін,  
Одеський державний університет внутрішніх справ  
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-0272-1798>

## ОСОБЛИВОСТІ ВИДІВ ТРУДОВИХ ДОГОВОРІВ

Трудовий договір є фундаментальним інструментом правового регулювання трудових відносин, який визначає зміст праці, гарантії, відповідальність сторін та порядок виконання трудових обов'язків. Відповідно до ст. 21 Кодексу законів про працю України (КЗпП), трудовий договір — це угода між працівником і роботодавцем, в якій фіксуються основні умови трудової діяльності, включаючи функції працівника, умови оплати праці, соціальні гарантії, режим роботи, а також відповідальність сторін [1]. Трудовий договір є формою реалізації конституційного права на працю, закріпленого у ст. 43 Конституції України.

Правове регулювання трудових договорів в Україні спрямоване на забезпечення справедливих, безпечних та рівних умов праці для всіх працівників. Розмаїтість видів трудових договорів дозволяє роботодавцям гнучко управляти трудовим процесом, адаптуючи кадрову політику до специфіки виробництва. Працівники, у свою чергу, отримують можливість обирати той тип договору, який найбільше відповідає їхнім індивідуальним потребам та можливостям.

Залежно від строку дії, трудові договори поділяються на безстрокові, строкові, сезонні, договори на час виконання певної роботи та договори з нефіксованим робочим часом. Найбільш традиційним є безстроковий трудовий договір. Він укладається між працівником і роботодавцем без зазначення терміну дії і передбачає довгострокові трудові відносини. Працівник за таким договором має найбільший рівень соціальної захищеності, оскільки звільнення можливе лише з підстав, визначених КЗпП України [1]. Безстрокові договори найчастіше укладаються у сферах, де роботодавці зацікавлені у довготривалій співпраці з кваліфікованими працівниками.

Строковий трудовий договір має певний визначений строк дії. Ст. 23 КЗпП України встановлює, що строковий договір укладається у випадках, коли трудові відносини не можуть бути встановлені на невизначений строк з огляду на характер роботи або умови її виконання. Наприклад, такі договори застосовуються при роботі над короткостроковими проектами, тимчасовому заміщенні штатного працівника, виконанні сезонних або тимчасових робіт. Варто відзначити, що строкові договори нерідко використовуються для гнучкого планування кадрової політики, проте вони повинні укладатися лише за наявності законних підстав, щоб уникнути порушень прав працівників [1].

Договір на час виконання певної роботи укладається тоді, коли працівника залучають для виконання конкретного обсягу робіт. На відміну від строкового договору, дата завершення такої угоди не завжди визначена календарно — її завершення настає у момент повного виконання працівником передбаченої роботи. Така форма трудового договору поширена у будівництві, ремонтних роботах, сфері дизайну, інженерних та технічних проектах.

Сезонний трудовий договір укладається для робіт, виконання яких можливе лише в певний період року. Перелік сезонних робіт затверджено Наказом Міністерства економіки України (2022) [3]. До сезонних робіт відносяться: збирання врожаю, робота у туристичних комплексах, лісові та польові роботи тощо. Сезонні працівники мають додаткові гарантії, зокрема скорочений строк попередження про звільнення.

Окремо слід виділити договір з нефіксованим робочим часом — нову форму трудового договору, запроваджену в Україні у 2022 році для стимулювання гнучкої зайнятості. Цей договір дозволяє роботодавцю залучати працівника до роботи за потребою, не встановлюючи стабільного графіка. Водночас закон гарантує мінімальну кількість оплачуваних годин — не менш як 32 на місяць. Такий договір є особливо зручним для студентів, працівників фрилансу, а також осіб, які поєднують кілька видів діяльності [5].

За формою трудові договори поділяються на письмові та усні. Письмова форма є основною і застосовується у більшості випадків, оскільки забезпечує максимальну юридичну визначеність та захист прав працівників. Письмовий трудовий договір є обов'язковим при прийнятті на роботу неповнолітніх, у разі роботи у фізичних осіб-підприємців, при виконанні робіт зі шкідливими умовами праці, при укладенні контрактів, а також у випадках переїзду працівника в іншу місцевість. Усна форма передбачена лише для окремих категорій працівників та короткострокових робіт [1].

Залежно від організації праці трудові договори поділяються на: роботу за основним місцем роботи, роботу за сумісництвом та суміщення професій. Основне місце роботи забезпечує працівнику повний пакет соціальних гарантій: стаж, лікарняні, відпустки, соціальне страхування. Сумісництво передбачає виконання працівником іншої оплачуваної роботи у вільний від основної зайнятості час. Суміщення — це виконання додаткових обов'язків в межах однієї організації з доплатою без укладення нового договору.

Особливе місце серед трудових договорів посідає трудовий контракт. Контракт — це специфічна форма строкового трудового договору, яка відрізняється наявністю додаткових умов, що не притаманні типовим договорам. Контракт укладається виключно у письмовій формі та лише в тих випадках, що визначені законодавством. Ст. 21 КЗпП визначає контракт як особливу форму трудового договору, у якому можуть встановлюватися обов'язки, відповідальність та умови стимулювання працівника, не передбачені законодавством [4].

Контракти укладаються з керівниками підприємств, державними службовцями, педагогічними та науковими працівниками, медичним персоналом, артистами, спортсменами та працівниками стратегічних сфер [4][6]. Контракт дозволяє сторонам детально врегулювати умови праці: систему оплати, премії, соціальні послуги, відповідальність, підстави дострокового розірвання. Це робить контракт значно гнучкішим та індивідуальнішим інструментом порівняно зі звичайним договором.

Водночас контракт має і певні ризики. Він може містити розширену матеріальну відповідальність, жорсткі умови звільнення та спеціальні вимоги до результатів роботи. Працівнику важливо уважно аналізувати умови контракту, щоб уникнути правових ризиків [6].

Важливим напрямом розвитку трудового законодавства є гармонізація українських норм з міжнародними стандартами. Конвенції МОП № 158 «Про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця» та № 111 «Про дискримінацію у сфері праці та заняття» встановлюють принципи недискримінації, рівності можливостей та захисту працівників від незаконного звільнення. Європейські стандарти також підтримують гнучкі форми праці, але наголошують на важливості соціального захисту працівників, що поступово впроваджується в Україні.

Сучасні дослідження ринку праці свідчать про зростання популярності контрактної форми зайнятості у сферах державного управління, освіти, медицини та мистецтва [7]. Контракт сприяє підвищенню відповідальності працівників, їх мотивації, ефективності та гнучкості реалізації трудових функцій. У приватному секторі контракти часто використовуються для керівної ланки та ключових спеціалістів.

Таким чином, різноманіття видів трудових договорів створює умови для розвитку трудового потенціалу в Україні, сприяє розширенню можливостей працевлаштування та підвищенню правової захищеності працівників. Безстрокові договори забезпечують стабільність, строкові — гнучкість, сезонні — адаптацію до тимчасових робіт, а договори з нефіксованим робочим часом — сучасні форми зайнятості. Трудовий контракт, своєю чергою, стає важливим інструментом управління трудовими ресурсами, що дає можливість детально регулювати права, обов'язки, відповідальність та умови роботи.

#### Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю України: чинна редакція станом на 2024–2025 р <https://zakon.rada.gov.ua/go/322-08>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення трудового законодавства» №1213-IX від 05.02.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/go/1213-2>
3. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Переліку сезонних робіт», 2022. <https://zakon.rada.gov.ua/go/278-97-%D0%BF>
4. Товстенко О. П. Науково-практичний коментар до КЗпП України. — Київ, 2022. [https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd\\_ukraine-lm-1.pdf](https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd_ukraine-lm-1.pdf)
5. Семенюк Т. Особливості укладення трудових договорів з нефіксованим робочим часом // Підприємництво, господарство і право. — 2023. <https://profpressa.com/news/osoblivosti-ukladennia-trudovogo-dogovoru-z-nefiksovanim-robochim-chasom>
6. Литвиненко І. Трудовий контракт у системі трудових відносин: аналіз сучасної практики // Юридична практика. — 2024. [https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/10/APP\\_5\\_2024-1.pdf](https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/10/APP_5_2024-1.pdf)
7. Аналітичний звіт «Ринок праці України: виклики та перспективи». Міністерство економіки України, 2023. [https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd\\_ukraine-lm-1.pdf](https://solidarityfund.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/ebrd_ukraine-lm-1.pdf)

**Надежденко А.О.,**

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри права  
Маріупольський державний університет, Україна  
ORCIDID: <https://orcid.org/0000-0002-1774-5952>

## ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

**Ключові слова:** *прави людини; міжнародні стандарти; правоохоронна діяльність; Національна поліція України; правова держава; демократичні засади; гарантії прав і свобод; гуманітарні стандарти; професійна етика; професійна компетентність; підзвітність і прозорість*

У сучасному світі захист і дотримання основних прав і свобод людини перестали бути виключною компетенцією окремої держави й перейшли у сферу відповідальності всього міжнародного співтовариства. За довгий період було ухвалено близько 300 міжнародних декларацій, конвенцій і хартій, які встановлюють міжнародні стандарти захисту прав людини, засновані на звичасвих нормах, визнаних державами та зафіксованих у резолюціях Генеральної Асамблеї ООН. Україна, як держава-засновниця ООН, взяла на себе зобов'язання щодо міжнародного співробітництва для підвищення дотримання прав людини та основних свобод [1, с. 80].

Інтеграція міжнародних норм у національне законодавство України у сфері прав людини позиціонує країну як суб'єкта глобального процесу стандартизації міждержавних відносин. Органи публічної влади, включно із правоохоронними структурами, стають

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
КАФЕДРА ПРАВА**

**Накове видання**

**Права людини в умовах воєнного стану: прикладний аспект**  
Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної онлайн  
конференції

**(українською, англійською мовами)**

**Маріупольський державний університет (м. Київ)**

**12 грудня 2025**

Упорядники: Вікторія Григор'єва  
Юлія Камардіна

*Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,  
опублікованих у збірнику.*